

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA FINANCÍ A ÚČETNICTVÍ

Katedra BANKOVNICTVÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ

Obor: FINANCE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Volha Haurylava

**Komparativní analýza termínovaných a spořicíh účtů v
nabídce českých bank**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Stanislava Půlpánová, Ph.D.

2009

Čestné prohlášení:

Tímto prohlašuji, že bakalářskou práci jsem zpracovala samostatně s přispěním mé vedoucí práce a veškerou použitou literaturu a další zdroje uvádím v seznamu použité literatury.

V Praze dne

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala své vedoucí práce Ing. Stanislavě Půlpánové, Ph.D. za cenné rady, odborné připomínky a veškerý čas mi věnovaný při zpracování bakalářské práce.

Anotace práce

Tato práce by měla popsat teoretické a praktické vlastnosti určitých depozitních produktů, zastoupených v nabídce vybraných bank působících na českém bankovním trhu, a na základě zjištěných podrobných informací porovnat je mezi sebou. Rovněž je účelem stanovit nejlepší variantu úspory peněz při využití nabídky z každé skupiny depozitních produktů.

Obsah

1	Úvod	6
2	Depozitní produkty – charakteristika	7
2.1	Struktura a členění depozitních produktů	7
3	Běžné účty – charakteristika	8
3.1	Běžné účty v nabídce tří bank:	9
3.2	Srovnání nabízených běžných účtů	15
4	Spořicí účty – charakteristika	17
4.1	Spořicí účty v nabídce tří bank:	18
4.1.1	Citibank	18
4.1.2	Raiffeisenbank	18
4.1.3	mBank	20
4.2	Srovnání nabízených spořicí účtů	21
5	Termínované vklady – charakteristika	22
5.1.1	Citibank	23
5.1.2	Raiffeisenbank	25
5.1.3	mBank	28
5.2	Srovnání nabízených termínovaných vkladů v CZK	28
6	Srovnání termínovaných vkladů a spořicí účtů	29
7	Vkladní knížka – charakteristika	30
7.1	Vkladní knížky v nabídce Raiffeisenbank	31
8	Pojištění vkladů v ČR	33
8.1	Fond pojištění vkladů	34
8.2	Pojištění vkladů u bank vybraných pro komparaci	35
9	Závěr	36
10	Použitá literatura	38

1 Úvod

Lide, kteří v současné době disponují určitým množstvím volných peněžních prostředků, se je už nesnaží schovat v “bezpečí” domova, ale pokoušejí se najít maximálně výhodný způsob jejich uložení a zároveň zhodnocení. Držet větší finanční částky na svém běžném účtu není ve všech ohledech výhodné. Poplatky za vedení účtu a ostatní transakce spolu s inflací přispívají ke znehodnocení peněz. Proto banky nabízí ve svém portfoliu celou řadu spořicích depozitních produktů. Jsou to především spořicí účty, termínované vklady a dnes již méně populární - vkladní knížky. Alternativou již výše uvedeného způsobu spoření je investování do cenných papírů a podílových fondů prostřednictvím banky, ale při současné nejisté situaci na trhu se tato možnost zatím nejeví jako dostatečně bezriziková. Na rozdíl od toho bezpečnost spořicích a termínovaných vkladů je dostatečně vysoká, jelikož jsou ze zákona pojištěny.

Tématem mé bakalářské práce je “Komparativní analýza termínovaných a spořicích účtů v nabídce českých bank” a za účelem komparace jsem si vybrala tři banky: Citibank Europe plc., Raiffeisenbank a.s. a mBank (BRE Bank S. A.). U těchto institucí se zaměřuji na porovnání úsporných depozit, které nabízí a které jsou nejvíce využívány jejich klienty. Strukturu práce jsem se rozhodla uspořádat následovně: nejdříve si vymezím základní pojmy, co to jsou úsporná depozita a kam se začleňují v rozsáhlém systému bankovních produktů. Jelikož většina služeb je poskytována klientům na základě bazického bankovního produktu – běžného účtu, rozhodla jsem se podrobně věnovat jeho konkrétním nabídkám od jednotlivých bank. Získané informace pomohou v následném srovnání vybraných úsporných produktů pro stanovení nejvýhodnější nabídky pro klienta. Komparaci provádím takovým způsobem, že na začátku charakterizuji vybraný depozitní produkt, následně porovnávám vybraná depozita z nabídky srovnávaných bank a poukazuji na zajímavosti a odlišnosti. Pro lepší přehlednost, je každá kapitola doplněna tabulkou shrnující podstatné informace.

Cílem mé práce je na základě zjištěných informací stanovit jeden konkrétní úsporný produkt z každé skupiny depozitních produktů nabízených vybranými bankami, který by maximálně vyhovoval požadavkům klienta z hlediska své výnosnosti v porovnání s náklady, které na něj byly vynaloženy.

Na závěr bych chtěla upozornit, vzhledem k charakteru mé práce, že číselné údaje o poplatcích a úrokových sazbách, zde uvedených, jsou platné pouze v období vzniku této práce, tedy pro měsíce prosinec 2008 až květen 2009.

2 Depozitní produkty – charakteristika

Depozitum v současné bankovní terminologii znamená vložené peněžní prostředky, které přinášejí jejich vkladateli výnos, obvykle ve formě úroku. Úrok je tedy odměna za to, že majitel prostředku je ochoten se jich vzdát na určitou dobu ve prospěch peněžního ústavu.

Depozitní produkty představují pro banku jeden z nejdůležitějších nástrojů pro získání cizích zdrojů. Tento vztah funguje na úvěrovém principu, banka přitom vystupuje v pozici dlužníka a klient v pozici věřitele. Pro klienta takový vztah nabízí možnost za určitou odměnu dočasné svěření svých peněžních prostředků do péče banky, pokud se klient rozhoduje mezi odloženou nebo okamžitou spotřebou, nebo dokonce úschovou peněz „doma“. Nespornou výhodou umístění peněz v bance je možnost jejich zhodnocení. Toto zhodnocení je však docela relativní, protože peníze jsou sice úročeny úrokovou sazbou, ale ty nejsou zase tak vysoké, aby pokryly inflaci, která například v dubnu 2009 činila 4,6 %¹, ale přece jen snižují rozdíl v porovnání s úschovou peněz doma. Existuje však riziko, že banka nebude schopna dostát svým závazkům, dostane se do platební neschopnosti a nebude moci vyplatit klientovi všechny jeho vložené prostředky. Zabránit tomu nebo minimalizovat riziko pro klienta může systém pojištění vkladů, který je v dnešní době nedílnou součástí bankovních systémů ve všech vyspělých zemích.

2.1 Struktura a členění depozitních produktů

Z hlediska formy můžeme rozdělit depozitní bankovní produkty do tří základních skupin²:

- **přijímání vkladů** - vklady na běžných účtech, vklady na vkladních knížkách, vklady na vkladových účtech, vklady v rámci stavebního spoření, vkladové listy a certifikáty
- **emise dluhových cenných papírů** – pokladní poukázky, hypoteční zástavní listy, depozitní směnky, bankovní dluhopisy, podřízené dluhopisy
- **přijímání úvěru bankou** - úvěry přijaté v repo obchodech, podřízené úvěry, ostatní přijímané úvěry

Ve své práci se zaměřím pouze na některé produkty z první uvedené skupiny depozit - přijímání vkladů. Konkrétně mě budou zajímat vklady na běžných účtech, vklady na vkladních knížkách, vklady na vkladových účtech, které lze rovněž označit jako běžná, úsporná a termínová depozita.

¹ Z údajů ČSU (zdroj: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/aktualniinformace>)

² Dvořák P.: Bankovníctví pro klienty a bankéře

3 Běžné účty – charakteristika

Běžný účet je základním bankovním produktem. Zřízením běžného účtu začíná vztah banky a klienta. Vedení běžného účtu je obvyklým předpokladem pro využití dalších bankovních produktů u téže banky. V dnešní době je běžný účet velmi významným prostředkem platebního styku a je každodenně využíván fyzickými a právnickými osobami, pro uskutečnění svých plateb. Je to nástroj k zajištění hotovostního a bezhotovostního platebního styku klienta.

Právní úprava je obsažena v obchodním zákoníku a zásady vedení účtů jsou dále upraveny Všeobecnými obchodními podmínkami, které vydala Česká národní banka. Banky mohou převzít tyto podmínky v plném rozsahu nebo se pouze odvolat na některá ustanovení, mohou je rovněž modifikovat a vytvořit na jejich základě vlastní obchodní podmínky³.

Založení účtu je vždy zdarma a na počkání, ale některé banky požadují zároveň složení minimálního vkladu. Účet banka otevře poté, co bude sepsaná smlouva o vedení běžného účtu na základě žádosti klienta. Tato smlouva je rovněž rozhodující pro úpravu podmínek konkrétního běžného účtu určité banky. Smlouva musí obsahovat označení majitele účtu⁴, měnu, vymezení disponentů s prostředky na účtu a pravomoce při nakládání s nimi, informace o poplatcích za vedení účtu a za ostatní prováděné operace⁵, způsob stanovení a výše úrokové sazby, splatnost úroků, způsob a interval zasílání výpisů o pohybech a zůstatku na účtu (denně, týdně, měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně - dle nabídky banky). Měna účtu může být odlišná od domácí měny. Dnes banky nabízí velký výběr světových měn a pořídit si účet v jakékoliv dohodnuté měně není problémem. Kromě toho je banka povinna provádět veškeré hotovostní a bezhotovostní operace na účtu v této měně. Klient obvykle může pořídit více běžných korunových i devizových účtů současně, přičemž devizové mohou být v různých i stejných měnách.

K účtu si může vybrat další doplňkové služby či produkty. Pro výběr hotovosti z bankomatu a pro platby nákupů u obchodníků mají banky širokou nabídku mezinárodních platebních karet. K jednoduššímu ovládání svého účtu a pro neustálý přehled o pohybech a disponibilních zůstatcích na účtu banky nabízí služby přímého bankovníctví. Navíc ke všemu

³ Dvořák P.: Bankovníctví pro klienty a bankéře

⁴ U právnických osob musí obsahovat název firmy, sídlo, a identifikační číslo, pokud bylo přiděleno. Při sepsání smlouvy o BÚ se právnická osoba prokazuje výpisem z obchodního rejstříku. U fyzických osob smlouva musí obsahovat jméno, příjmení, trvalé bydliště a rodné číslo nebo datum narození. Osoba musí prokázat svojí totožnost osobním průkazem – občanským nebo cestovním pasem u cizinců.

⁵ Obvykle odkazem na platný ceník banky

má klient možnost nastavit si účet podle sebe, to jest například založit trvalé i jednorázové příkazy k úhradě a k inkasu, sjednat kontokorentní úvěr k běžnému účtu a další.

Běžný účet je úročen sazbou, kterou banka vyhláší. Protože se jedná o netermínovaný účet, který není určen ke spoření, je úroková sazba výrazně nižší, než u ostatních vkladů. Frekvenci připsování úroků na účet stanovuje banka. Úroky z běžných účtů jsou zdaněny srážkovou daní ve výši 15 procent. Ta je počítána vždy, když se připsují úroky. Výsledná daň je zaokrouhlena dolů - na celé koruny. „Nejsou-li výše úrokové sazby nebo způsob jejího stanovení sjednány ve smlouvě o běžném účtu, činí úroková sazba polovinu diskontní sazby stanovené Českou národní bankou ke dni, k němuž se úroky připsují k zůstatku peněžních prostředků na účtu.“⁶ Vklady na běžných účtech jsou ze zákona pojištěny.⁷

3.1 Běžné účty v nabídce tří bank:

3.1.1 Citibank

Citibank nabízí svým stávajícím klientům i potenciálním zájemcům **Citikonto**, běžný účet a balíček služeb s ním souvisejících. V rámci jednoho měsíčního paušálu ve výši 299 Kč Citibank neomezeně poskytuje základní bankovní služby. Pokud průměrný zůstatek na všech běžných a spořicíích účtech, termínovaných vkladech a investičním účtu za příslušný měsíc bude vyšší než 500 000 Kč, vedení účtu bude v tomto měsíci zdarma. Balíček Citikonto nabízí kromě běžného účtu v korunách také běžné účty v několika cizích měnách (např. EUR, USD, GBP, PLN, HUF, AUD, CAD), a dále Inteligentní spořicí účet.⁸ Vydání a vedení debetní karty CitiCard – Maestro a výběr z bankomatů sítě Euronet v celé České republice je zdarma. Výběry z ostatních bankomatu se řídí sazebníkem bank. Vkládat a vybírat hotovost na pokladně Citibank klient může v těchto měnách: CZK, EUR, USD, GBP, CHF, JPY. V případě, že se klient kvalifikuje pro udělení kreditního limitu, má zdarma vydání a vedení Citi kreditní karty Classic.

Nejzajímavější nabídkou, kterou klienti jistě ocení, je neomezené množství odchozích tuzemských plateb v CZK zadaných prostřednictvím internetového nebo telefonního bankovníctví a odchozích tuzemských korunových plateb provedených na základě

⁶ Smlouva o běžném účtu. Zdroj: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-513-1991-sb-obchodni-zakonik/ctreti-hii-dxxiii>

⁷ Pojištění vkladů se budu více věnovat v kapitole 7. Pojištění vkladu v ČR

⁸ Podrobnější informace v kapitole 3.1.1 Spořicí účet Citibank

trvalých platebních příkazů, SIPO či povolení k inkasu, a to všechno bez poplatků. Papírové výpisy z účtu jsou zasílaný pravidelné jednou za měsíc.

Mezi prostředky přímého bankovníctví, nabízené Citibank pro neustálý přístup ke svým penězům, patří telefonní bankovníctví CitiPhone (s přístupem 24 hodin denně) a internetové bankovníctví Citibank Online. Internetové bankovníctví splňuje nároky současné doby na dobré zabezpečení přístupu, protože kromě unikátního uživatelského jména a hesla, ke vstupu, se používá ještě autentizační kalkulátor tzv. Bezpečnostní klíč, který pro každý jednotlivý vstup vygeneruje jedinečný bezpečnostní kód. Bezpečnostní klíč je navíc chráněn pětimístným číselným kódem, který si uživatel zvolí sám při prvním spuštění.

Klienti požadující individuální přístup a nadstandardní péči mohou využít program Citigold, který nabízí všechny potřebné bankovní služby, včetně prestižních platebních nástrojů a komplexní podporu při investování volných finančních prostředků s asistencí, a to pod dohledem kvalifikovaného osobního bankéře. V mé práci se ale tomuto programu nebudu více věnovat a pro komparaci použiji pouze balíček Citikonto.

3.1.2 Raiffeisenbank

Nejvíce propagovaným běžným účtem od Raiffeisenbank je osobní účet **eKonto**. Klientům dokonce slibuje, že po splnění určitých podmínek nebudou platit žádné paušální poplatky, a navíc každý měsíc dostanou na účet bonus ve výši 10 Kč. Klient může naložit s tímto bonusem dle svého uvážení, a pokud bude mít zájem, banka mu může zprostředkovat jeho věnování na charitativní účely.

Účet eKonto je víceměnový. Lze nastavit až 9 měn na jednom účtu (CZK, USD, EUR, GBP, JPY, CAD, HUF, PLN, CHF). První dva výběry z bankomatů Raiffeisenbank v kalendářním měsíci jsou zdarma. Třetí a další výběry jsou zpoplatněny částkou 9,90 Kč. Internetové bankovníctví má jeden z nejvyšších standardů zabezpečení, protože kromě standardních přístupových hesel nabízí zabezpečení a certifikaci prováděných operací pomocí speciálního elektronického klíče.⁹ Kromě všeho lze vlastnoručně uzamykat svoji platební kartu zadáním příkazu v internetovém nebo GSM bankovníctví, pro zamezení případného zneužití. Na eKontu lze jít do povoleného debetu ve výši 150 000 Kč se splatností 365 kalendářních dní, přitom úroky se počítají pouze za ty dny, kdy byl kontokorent používán.

⁹ Elektronické klíče mohou být tři druhů: mobilní elektronický klíč – využívá se k tomu mobilní telefon majitele účtu, tzn., že s tím nejsou spojené žádné další náklady na pořízení zvláštních autentizačních kalkulátorů a mobil jednoduše dostává jednorázové autentizační kódy od banky přes sms; osobní elektronický klíč – funguje obdobně jako Bezpečnostní klíč u Citibank; internetový elektronický klíč (od 23.8.2008 již není nabízen, obnovuje se pouze pro stávající klienty)

Založení účtu je poměrně jednoduché a nemusí se jít na pobočku banky¹⁰, stačí si vyplnit on-line žádost a řídit se dalšími pokyny banky. Po zaslání potřebných dokladů a autorizačního poplatku po předem sjednaném termínu doručí kurýr balíček k účtu, jehož součástí budou náležitosti potřebné pro jeho ovládání.

Věrnostní program Raiffeisenbank – tento program poskytuje výhodné vedení běžného účtu eKonto, pokud klient splní určité podmínky:

- **Základní výhody** jsou pro klienty, kteří využijí alespoň 3 produkty, mezi které patří běžný účet, přímé bankovníctví a debetní platební karta. Vedení eKonta pak stojí 35 Kč, místo ceníkových 50 Kč.
- **Extra výhody** náleží zákazníkům, kteří splňují podmínky Základních výhod, a zároveň jejich měsíční kreditní obrat dosahuje minimálně 20 000 Kč nebo měsíční kreditní obrat činí 15 000 Kč, a k tomu buď spotřebitelský úvěr nejméně 50 000 Kč nebo hypoteční úvěr minimálně 400 000 Kč nebo celková výše depozit a investic k předposlednímu dni v měsíci činí nejméně 100 000 Kč. Pak mají takoví zákazníci vybrané položky svého eKonta zlevněné nebo zcela zdarma. Vedení účtu není zpoplatněno.
- **Prémiové výhody** se poskytují klientům, kteří mají nárok na Základní výhody, a splňují definici podmínek pro Prémiové výhody, a to jsou: měsíční kreditní obrat nejméně 25 000 Kč nebo hypoteční úvěr ve výši min. 2 miliony Kč nebo celková suma depozit a investic k předposlednímu dni v měsíci, které tvoří minimálně 500 000 Kč. Oproti Extra výhodám je u Prémiových výhod více položek, jež jsou zlevněné nebo zdarma. Vedení účtu je bez poplatků. Jednou z výhod Extra a Premium je možnost využití sníženého poplatku 9,90 Kč za výběry z tuzemských bankomatu v měsíci následujícím po tom, kdy byly splněny podmínky Věrnostních výhod Raiffeisenbank.

Dalším osobním účtem od Raiffeisenbank, s širokou nabídkou vedlejších služeb, je **Kompletkonto**. V rámci osobního konta jsou vydávány platební karty, u kterých lze zvolit vyšší peněžních limitů pro jednotlivé typy transakcí a kontrolovat je pomocí SMS zpráv.¹¹ Karty jsou pojištěny proti zneužití a klient má nárok na zpětnou úhradu vzniklé finanční ztráty. Pro okamžitou kontrolu stavu účtu funguje služba INFOSERVIS, která pomocí zaslaných SMS informuje majitele o pohybech na účtu. Běžný účet Kompletkonto má povolený kontokorent ve výši 150 000 Kč, za stejných podmínek jako u eKonta. K účtu je

¹⁰ Pouze pro osoby starší 18 let a občany ČR a Slovenska, ostatní musí přijít osobně na pobočku

¹¹ informace o každém použití platební karty, a tedy i o jejím případném neoprávněném použití přijde sms zprávou.

navíc zdarma nabízeno cestovní pojištění, které platí pro celou spolucestující rodinu, zahrnující letní i zimní sporty a nonstop asistenční službu. Klient si může vybrat jednu ze tří variant složení Kompletkonta, která mu vyhovuje nejvíce. Tuto variantu lze kdykoliv změnit, aniž by se změnilo číslo účtu.

Tabulka č. 1 – Varianty složení osobního konta Kompletkonto

Název varianty/ druh služby	Kompletkonto Start	Kompletkonto Klasik	Kompletkonto Optimum
Měsíční poplatek	69 Kč	109 Kč	159 Kč
Písemný výpis k běžnému účtu	v ceně (čtvrtletní)	v ceně (měsíční)	v ceně (měsíční)
Spořicí účet včetně čtvrtletního písemného výpisu	-	v ceně	v ceně
Elektronická platební karta Visa Electron nebo Maestro	v ceně	v ceně	-
Embosovaná platební karta Visa Classic nebo MasterCard Standard ¹²	-	v ceně	v ceně (dvě karty)
Pojištění proti zneužití embosované platební karty	-	v ceně	v ceně
Přímé bankovníctví (internet, telefon, GSM)	v ceně (1 nástroj)	v ceně (3 nástroje)	v ceně (3 nástroje)
Transakce zdarma	• příchozí platby • 2 výběry z bankomatů RB • zvýhodněné poplatky za zahr. platby	• příchozí platby • 2 výběry z bankomatů RB • zvýhodněné poplatky za zahr. platby	• příchozí platby • 2 výběry z bankomatů RB • zvýhodněné poplatky za zahr. platby
Dodatkové volitelné služby:			
Výpis z účtu na internetu nebo email	v ceně	v ceně	v ceně
Cestovní pojištění pro celou rodinu	v ceně	v ceně	zdarma
Služba INFOSERVIS	v ceně	v ceně	v ceně

¹² Možno nahradit kartou elektronickou

(přehled o stavu a pohybech na účtu díky zaslané SMS)			
Karetní SMS servis informační SMS o použití a o zůstatku na účtu)	v ceně	v ceně	v ceně

Zdroj: <http://www.rb.cz/osobni-finance/bezny-ucet-ekonto/ostatni-ucty/>

3.1.3 mBank

Od listopadu 2007 začala působit na českém trhu zahraniční pobočka polské internetové banky - mBank, která si velmi rychle podmanila tuzemské klienty díky své poutavé nabídce produktů za minimální nebo dokonce žádné poplatky. Tato nabídka není zatím příliš široká. Chybí servis pro právnické osoby – firmy a dostupnost úvěrových produktů je omezena pro osoby, které nejsou občany ČR, i když mají trvalý pobyt na území ČR. Jsou i další důležité služby, které mBank zatím neposkytuje, ale podle informací, je má banka ve stadiu rozvoje. Chce totiž dosáhnout lepších výsledků, a tím dosáhnout ještě větší konkurenceschopnosti na trhu. Hlavním distribučním kanálem u mBanky zůstává internetové a telefonické bankovníctví i když stále rozšiřují svoji obchodní síť o nová finanční centra a mKiosky.

• Běžný účet pro fyzické osoby

Tato banka přišla s lákavou nabídkou běžného účtu **mKONTO**, u kterého nemusíme platit skoro žádné poplatky. Skutečně, založení a vedení účtu je zdarma. Nemusíme platit za příchozí a dokonce i za odchozí platby, pokud však byly zadány prostřednictvím internetového bankovníctví. Pokud se rozhodneme pro zadání plateb použít mLinku (telefonické bankovníctví), budeme muset za každou operaci zaplatit poplatek 12 Kč.

K mKONTU dostaneme zdarma čipovou a embosovanou kartu Visa Classic, kterou lze bez dalších poplatků využívat pro bezhotovostní transakce v obchodech i na internetu. Nespornou výhodou je možnost výběru hotovosti z bankomatu v zahraničí zcela zdarma a v České republice první tři výběry měsíčně, každý další stojí 19 Kč.

Založení mKONTA je velmi pohodlné. Lze ho založit on-line nebo telefonicky. Banka zpracuje smlouvu o účtu a doručí ji spolu s Aktivačním balíčkem tam, kam bude požadovat klient, takže ani nemusí na pobočku. Jedna fyzická osoba může založit pouze jedno mKONTO.

- **Běžný účet pro fyzické osoby - podnikatelé**

Docela novým produktem pro živnostníky a podnikatelé je **mBUSINESS KONTO**. Jeho podstata je stejná jako u mKONTA – skoro všechny služby nabízí zdarma.¹³ Navíc je pásmově úročen od 0,1 % až po 0,5 % p. a.

Tabulka č. 2 – pásmové úročení mBUSINESS KONTO¹⁴

zůstatek	sazba v % p.a
0 - 249 999,99 Kč	0,1 % p.a.
250.000 - 499.999,99 Kč	0,2 % p.a.
500.000 - 749.999,99 Kč	0,3 % p.a.
750.000 - 999.999,99 Kč	0,4 % p.a.
1.000.000 a více	0,5 % p.a.

Zdroj: úrokový lístek mBank

K **mBUSINESS KONTO** získáme čipovou kartu Visa Business Electron. Její obdržení a používání je opět zdarma. I když není embosovaná, lze ji využívat pro nákupy na internetu. Zajímavou nabídkou k tomuto kontu je možnost bezplatné aktivace služby transfer, a tímto se zapojit do systému mPeníze¹⁵. mTransfer je platební nástroj umožňující pohodlně a bezpečně platit na internetu.

Internetové bankovníctví od mBank zabezpečuje přístup na účet pouze pomocí klientského čísla a hesla, ostatní operace uvnitř systému se provádějí pouze po jejich autorizaci jednorázovým SMS kódem. V rámci internetového bankovníctví můžeme nastavit až 50 různých šablon platebních příkazů. Toto platí i pro mKONTO. Úpravy, založení nebo zrušení platebních příkazů je zdarma, také inkaso a SIPO na účtech v rámci mBank.

Poslední důležitou vlastností obou účtů od mBank je to, že jsou určeny pouze pro korunové platby. Žádné možnosti účtu v cizí měně zatím nejsou v nabídce.

¹³ Odchozí platby do jiných bank za 3 Kč

¹⁴ Při pásmovém úročení se úrok skládá z více částí, kdy celková částka připsaného úroku odpovídá součtu úroků za jednotlivá pásma.

¹⁵ mPeníze - on-line platební systém umožňující prostřednictvím služby mTRANSFER téměř okamžitě přijímat platby od všech klientů mBank, kteří disponují účtem mKONTO nebo mBUSINESS KONTO.

3.2 Srovnání nabízených běžných účtů

Tabulka č. 3 - Srovnání běžných účtů vedených v CZK, poplatky za transakce (v Kč)

Název produktu/druh transakce	Citikonto	eKonto	Kompletkonto	mKONTO	mBUSINESS KONTO
Vedení účtu	299 Kč ¹⁶ Zdarma ¹⁷	50 Kč 35 Kč Zdarma ¹⁸	69 Kč 109 Kč 159Kč ¹⁹	Zdarma	Zdarma
Výpis	Zdarma	10 Kč 6 Kč 0 Kč	v ceně varianty	elektronický 0Kč papírový 25 Kč	elektronický 0Kč papírový 25 Kč
Výběr kartou z bankomatu	Zdarma 25 Kč ²⁰	2x měsíčně zdarma 39,90Kč 9,90 Kč ²¹	2x měsíčně zdarma 3. a další 19 Kč ²²	3x měsíčně zdarma 4. a další 19 Kč	3x měsíčně zdarma 4. a další 30 Kč
Příchozí platba	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Odchozí platba (zadána přes IB)	Zdarma	3 Kč	3 Kč 5 Kč ²³	Zdarma	Zdarma
Úročení účtu (v % p.a.)	0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,00 %	0,1-0,5 %
Zřízení trvalého příkazu (přes IB)	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Přímé bankovníctví (měsíčně)	Zdarma	70 Kč 35 Kč 0 Kč	v ceně varianty	Zdarma	Zdarma
Autentizační kalkulátor	450 Kč	zdarma ²⁴	v ceně varianty	-	-
Min. počáteční vklad	1000 Kč	500 Kč	500 Kč	0 Kč	0 Kč

Zdroj: Vlastní konstrukce na základě sazebníků bank.

¹⁶ Cena za vedení Citi konta, pokud průměrný zůstatek na všech běžných účtech, spořicí účtu, investičním účtu a termínovaných vkladech klienta za příslušný měsíc nepřesáhne 500 000 Kč.

¹⁷ Cena za vedení Citi konta, pokud průměrný zůstatek na všech běžných účtech, spořicí účtu, investičním účtu a termínovaných vkladech klienta za příslušný měsíc bude větší než 500 000 Kč.

¹⁸ program Věrnostních výhod. 50 Kč-ceníková cena, 35 Kč-program Základ, 0 Kč – Extra a Prémium

¹⁹ vlt tabulka č.1, varianty Kompletkonta

²⁰ zdarma v síti Euronet, 25 Kč z ostatních bankomatů

²¹ 9,90 Kč za každý 3. a další výběr z bankomatu Raiffeisenbank a při splnění věrnostních podmínek eKonto Extra a eKonto Premium pro výběr od jiných bank, jinak pro výběr od jiných bank poplatek 39,90 Kč.

²² takto pouze výběry z bankomatu Raiffeisenbank, z bankomatů jiných bank vždy za poplatek 19 Kč

²³ 3 Kč na účet v rámci Raiffeisenbank, 5 Kč na účet v jiné bance

²⁴ při použití Osobního elektronického klíče 1. vydání je zdarma, ale přístup k účtu je za 89 Kč měsíčně

Z uvedené Tabulky č. 3 vyplývá, že z hlediska nákladovosti jsou pro klienta nejvýhodnější mKonto a mBUSINESS KONTO, která poskytuje mBank. Většina základních služeb je poskytována zdarma a výhody účtů mohou využít všichni, bez omezení. Jediným omezením u mBUSINESS KONTO je to, že ho mohou mít pouze fyzické osoby podnikatelé. Jako jediný mBUSINESS KONTO je docela slušně úročen na to, že je běžným účtem, a to nejen v porovnání s vybranými konty, ale i s účty ostatních bank působících současně na českém trhu. Obecně v sazebníku mBank se mi hledalo nejlíp. Nejspíše protože mBank má zatím málo produktů a tak to není tak komplikované jako například u Raiffeisenbank.

Za druhou nejlepší variantu osobně považuji Citikonto, i když má největší poplatek za vedení účtu. Podmínka bezplatného vedení účtu je podobná jako u eKonta (určitý obrát nebo celková suma depozit a investic za měsíc), ale neplatíme žádné poplatky za výpisy z účtu, za odchozí platby zadané přes Citibank Online a rovněž používání internetového bankovníctví je zdarma, na rozdíl od Raiffeisenbank. Jednorázový poplatek za Bezpečnostní klíč je jedinou investicí pro přístup do Citibank Online. Pokud se rozhodneme používat obdobný Osobní klíč u eKonta dostaneme ho zdarma, avšak měsíčně budeme muset vynaložit 89 Kč za přístup k účtu, což v přepočtu vyjde mnohem draž. Můžeme použít místo Osobního, Mobilní klíč, ten po nás nevyžaduje žádné dodatečné investice a je to velmi pohodlná varianta, jelikož mobil máme většinou vždy po ruce, ale může se stát, že se dostaneme někam, kde není signál mobilního operátora a nebudeme moci dostat se k účtu nebo autorizovat operaci. Tento problém může nastat i u mBank, protože provádí autorizaci plateb pomocí SMS.

Dalším zajímavým bodem pro srovnání vybraných osobních kont je výběr hotovostí z bankomatů. Opět jedničkou v této komparaci se zdají být oba účty od mBank. Nabízejí nejvíce bezplatných výběrů za měsíc a dokonce nulové poplatky při výběru peněz v zahraničí, nehledě na počet výběrů. Trochu horší je varianta výběru hotovosti kartou u Citibank. Sice je nabízen výběr zdarma z bankomatů sítě Euronet, ale těchto bankomatů není tak moc a někdy bývá problém ho najít, v jiném případě se musí platit poplatek 25 Kč, což je trochu nadprůměr mezi ostatními poplatky. Pokud klient je zvyklý používat kartu jako platební prostředek a vybírat hotovost by mu stačilo dvakrát do měsíce, tak může vybrat jakoukoliv z těchto variant, protože by se vešel i do nejmenšího z uvedených limitů bezplatných výběrů - u Raiffeisenbank, a platby u obchodníků všechny zastoupené banky mají zdarma.

I když podle mého srovnání vypadá, že Raiffeisenbank nabízí méně výhodné varianty pro klienty, nemusí to tak být ve všech případech. Každý klient má určité subjektivní potřeby a díky opravdu rozsáhlé nabídce Raiffeisenbank si může vybrat a nakombinovat

potřebné služby jak je to pro něho nejlepší. Raiffeisenbank má dobré jméno na trhu a důvěru svých stávajících klientů, a to není zanedbatelným faktem v bankovníctví. V neposlední řadě je také její rozsáhlá pobočková síť. Na rozdíl od ostatních srovnávaných bank má nejvíc poboček a klientských center, což může hodně znamenat pro pohodlí klienta, který je zvyklý do banky skutečně chodit.

Současná situace s velmi nízkým úročením osobních kont nám ukazuje, že pro zhodnocení prostředků musíme hledat vhodnější bankovní produkty než běžné účty, a těmto produktům se budu věnovat v následující kapitole.

4 Spořicí účty – charakteristika

Spořicí účty slouží ke zhodnocení volných finančních prostředků. Mezi klienty bank jsou velmi oblíbené, protože spojují v sobě výhody běžných účtů, co se týče relativní likvidnosti prostředků a výhody termínovaných vkladů, a co do zajímavosti úrokového výnosu. Některé banky mohou stanovit výpovědní lhůtu pro tento typ účtu, disponovat s vloženými prostředky pak můžeme až po jejím uplynutí. Dnes tato podmínka spíše ustupuje. Spořicí účty bez výpovědní lhůty, mnohdy označované jako “peníze na zavolanou” (z anglického výrazu – call money accounts), jsou pochopitelně mnohem žádanější. Dále rada bank vyžaduje minimální zůstatek na účtu. Velkou výhodou je, že za vedení a založení takového účtu si banky neúčtují žádné poplatky. Spořicí účty jsou často součástí balíku základních služeb, který klient získává při pořízení běžného účtu u banky. Některé banky však mají ve své nabídce spořicí účet také jako samostatný produkt.

Nejzajímavější a nejsledovanější vlastnosti spořicích účtů je výše úrokové sazby, protože většina zájemců se rozhoduje právě podle ní. Ta je obvykle vyjadřována v procentech na roční bázi (p. a.) a může být u jednotlivých bank velmi odlišná. Její výše závisí na různých faktorech jako například na konečném zůstatku účtu nebo délce výpovědní lhůty. Úroky jsou zdaněny srážkou u zdroje ve výši 15 % a následně připsány na účet jako náš čistý výnos. Spořicí účet je vhodným nástrojem spoření především pro ty, kteří mají k dispozici určité volné prostředky a nechtějí se jich dlouhodobě vzdát, nebo nechtějí jít do vyššího rizika při investování do cenných papírů, kterým dosáhnou vyššího zhodnocení svých vkladů. Takové investování se absolutně nemusí vyplatit v podmínkách současné ztížené situace na finančních trzích.

4.1 Spořicí účty v nabídce tři bank:

4.1.1 Citibank

- **Fyzické osoby a fyzické osoby podnikatelé**

Tato finanční instituce nabízí tzv. inteligentní spořicí účet v rámci balíčku služeb **Citi Konto**. Zřízení je podmíněno tím, že spořicí účet u Citibank nelze pořídit samostatně, nýbrž pouze ve spojení s běžným účtem. Má to svou výhodu v podobě tzv. funkce Auto-sweep. Ta funguje tak, že volné prostředky nad námi zvolený limit jsou denně přesouvány z běžného na spořicí účet. Podle potřeb klienta lze nastavit maximální a minimální zůstatek na běžném účtu pro účely funkce Auto-sweep, která umožňuje i opačné přelévání peněz ze spořicího na běžný účet, pokud zůstatek na běžném účtu klesne pod zvolené minimum. Zřízení a vedení spořicího účtu Citibank je zdarma, jakožto i veškeré převody mezi těmito účty.

Pro uskutečnění převodu můžeme využít jak moderních forem přímého bankovníctví nabízeného bankou – linku CitiPhone a internetbanking Citibank Online, tak i klasickou návštěvu pobočky. Samotný spořicí účet nelze použít pro účely provádění běžných plateb. Nejprve musíme převést peníze na běžný účet Citibank. Spořicí účet Citibank momentálně nabízí úrok ve výši 2,75% p. a., který je připisován měsíčně. K otevření Citi Konta stačí pouze občanský průkaz pro občany České republiky a cestovní pas pro cizí státní příslušníky.

4.1.2 Raiffeisenbank

- **Fyzické osoby a fyzické osoby – podnikatelé**

Svým zákazníkům Raiffeisenbank poskytuje nabídku spořicího účtu **eKonto Plus** se současným úročením 1,5% p. a. a čtvrtletním připisováním úroků. Výše úrokové sazby je však závislá na minimálním zůstatku na účtu: od 0-99 999 Kč -0,90% p. a., 100 000-499 999 Kč -1,30% p. a., a teprve nad 500 000 Kč – 1,50%. Základní podmínkou je vedení osobního účtu eKonto. Na účtu je možné provádět hotovostní transakce a ovládat je přes internetbanking a telebanking. Dále Raiffeisenbank nabízí službu Inteligentní spoření, která svou podstatou je stejná jako funkce Auto-sweep u Citibank s tím rozdílem, že Inteligentní spoření umožňuje nastavit periodu, ve které bude docházet ke kontrole disponibilního zůstatku běžného účtu, kdežto u Citibank ke kontrole dochází denně. K případnému přelévání peněz mezi účty dochází následující účetní den po dni kontroly. Pokud by klient sepsal smlouvu o běžném účtu s odloženou platností, může aktivovat svůj spořicí účet později přes internetové bankovníctví.

Zajímavou nabídkou od Raiffeisenbank je samostatný flexibilní spořicí účet **Efektkonto Premium**, který rovněž má pásmové úročení s maximální výší úrokové sazby

1,50% p. a. při vkladu nad 500 000 Kč. Vedení běžného účtu v Raiffeisenbank není nutné, je zde pouze podmínka minimálního počátečního vkladu ve výši 5 000 Kč. Vedení a zřízení účtu je zcela zdarma. Tento účet umožňuje jeho majiteli provádět jednoduché transakce platebního styku, jako na běžném účtu: jednorázové odchozí tuzemské platby v rámci banky i mimo banku, hotovostní vklady a výběry, přičemž příchozí tuzemské platby jsou zdarma. Pokud bude mít klient zájem, banka vydá k jeho účtu platební kartu. Stejně jako u ostatních účtů Raiffeisenbank nabízí ovládání Efekt konta Premium pomocí přímého bankovníctví a možnost nastavení funkce automatického převodu podlimitních a nadlimitních zůstatků na běžný účet, pokud je rovněž veden v Raiffeisenbank.

Mezi dalšími produkty nabízí banka balík služeb **Kompletkonto**, který v sobě zahrnuje běžný účet, spořicí účet a některé další služby. Klient může vybrat ze tří variant Kompletkonta: Start, Klasik a Optimum, každá z těchto variant nabízí spořicí účet bez podmínky minimálního vkladu, ale pouze u programu Klasik a Optimum je jeho zřízení a vedení už započítáno do jednoho paušálního měsíčního poplatku. Úrokové sazby spořicího účtu v tomto programu rovněž závisí na výši zůstatku, maximálně 1,50% p. a. při vkladu nad 500 000 Kč.

- **Dětský spořicí účet**

Jako jediná banka, mezi kterými byla prováděna moje komparace, Raiffeisenbank nabízí spořicí účet speciálně pro děti. Spořicí účet **Včelička** je určen pro děti ve věku od narození do 15 let. Účet může založit na jméno dítěte zákonný zástupce dítěte - rodič, nebo soudem ustanovený opatrovník. Po dosažení tohoto věku se automaticky ke Včeličce otevře osobní účet eKonto. Disponovat s prostředky na spořicím účtu může pouze zákonný zástupce dítěte nebo sám klient po dovršení věku 15 let, pokud zákonný zástupce udělí k tomu souhlas. Založení a vedení účtu je bez poplatku. Na účtu lze provádět hotovostní a bezhotovostní transakce. Dítě může v hotovosti vkládat i své drobné úspory a kapesné. Jako související služba je k tomuto účtu nabízena možnost sjednání úrazového pojištění pro dítě a komplexního pojistného programu Patron za výhodných podmínek (70 Kč měsíčně) od pojišťovny UNIQA. Úroky jsou připisovány čtvrtletně a výše úrokové sazby opět závisí na velikosti zůstatku. Úročení a šířka pasem je shodná jako pro účet eKonto Plus, tedy maximálně 1,50% p. a. při úložce nad 500 000 Kč.

4.1.3 mBank

- **Fyzické osoby**

Mezi již dostupnými produkty je osobní účet mKonto, který mimo jiné nabízí spořicí účet **eMAX** s 1.3% p. a. Úrokový výnos je připisován měsíčně a úroky jsou vypočítávány denně podle aktuální výše zůstatku. Nejsou vyžadovány žádné počáteční minimální vklady nebo zůstatky na účtu či pravidelné úložky. Vložené prostředky jsou kdykoliv k dispozici. Založení a vedení účtu je zdarma, rovněž jako odchozí a příchozí platby na účet. Zřízení trvalého příkazu či inkasa není možné, stejně jako u ostatních spořicích účtů. Přístup a správa účtu pomocí internetového bankovníctví a telefonu je také bez poplatku. Pro bezhotovostní platby, jako platby v obchodech a výběry z bankomatu, lze použít platební kartu Visa Classic, která se na požádání vydává zdarma ke spořicímu účtu eMAX. Jednou ze zajímavostí tohoto produktu mBank je možnost bezplatného otevření až čtyř účtů eMAX a ke každému nastavit zvláštního disponenta s odlišnými pravomocemi. Každý z těchto účtů lze pojmenovat například podle účelu spoření – eMAX nový byt apod. Kromě využití prostředků přímého bankovníctví, pro snadný přehled pohybu na účtu lze zdarma objednat elektronický výpis – eVýpis k dispozici v okamžiku, kdy ho budete potřebovat.

Březnovou novinkou v nabídce mBank je spořicí účet **eMAX Plus**. V současných podmínkách má jedno z nejvýhodnějších úročení na trhu - 2,8% p. a., Tento účet je vhodnější pro dlouhodobé spoření. Přístup k penězům sice není limitován počtem výběrů ani výpovědní lhůtou, ale pouze jeden výběr v měsíci je zdarma, každý další výběr je za poplatek 150 Kč. Ostatní vlastnosti tohoto účtu jsou stejné jako u eMAX.

- **Fyzické osoby- podnikatelé**

Pro živnostníky mBank nabízí běžný účet mBUSINESS KONTO a k němu spořicí účet **mBUSINESS eMAX** s úrokovou sazbou 2,3% p. a. Tento účet je zatím dostupný pouze pro fyzické osoby – podnikatele. Jak jsem již zmiňovala dříve, mBank zatím nemá nabídku pro právnické osoby. Založení a samotné vedení účtu je zdarma a bez výpovědní lhůty. Během kalendářního měsíce lze jednou zdarma převést prostředky z účtu na jakýkoliv jiný účet v rámci mBank, za převod do jiné banky zaplatíme 3 Kč. Za každý další výběr se účtuje poplatek 150 Kč a ten lze realizovat pouze prostřednictvím mLinky. Platební karta u tohoto produktu je vydávána pouze k osobnímu účtu mBUSINESS KONTO, nikoliv ke spořicímu účtu.

4.2 Srovnání nabízených spořicích účtů

Tabulka č. 4 Spořicí účty

	Ctibank	Raiffeisenbank				mBank		
Název účtu	Citi Konto	eKonto Plus	Efektkonto Premium	KOMPLET KONTO	Včelička	eMAX	eMAX Plus	mBUSINESS eMAX
Úroková sazba (v % p.a)	2.75%	0.90%-1.50%	0.90% - 1.50%	0.90%-1.50%	0.90%-1.50%	1.30%	2.80%	2.30%
Min. počáteční vklad	500 Kč	0 Kč	5 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Výpovědní lhůta	Žádný z těchto účtů nemá výpovědní lhůtu – prostředky jsou k dispozici okamžitě							
Zřízení a vedení účtu	Založení a vedení účtu je zcela zdarma u všech těchto účtů							
Platební karta k SÚ		-	-	-	-	Visa Classic	-	-

Zdroj: Vlastní konstrukce, na základě přehledu úrokových sazeb jednotlivých bank a sazebníku služeb

Z tabulky č. 4 je patrné, že nejjednodušší podmínky u fyzických osob pro získání největšího úroku pro vložené peníze má spořicí účet eMax Plus od mBanky. Úročí deponované prostředky stále stejnou úrokovou sazbou neohledně na velikost vkladu, a při tom neplatíme žádné paušální poplatky za vedení účtu. Navíc můžeme dostat i platební kartu. Jediný problém, který může nastat, je možná důvěryhodnost banky – mBank je čerstvý hráč na tuzemském bankovním trhu a ještě si nestačila udělat ve společnosti zvučné jméno, jaké už mají Citibank a Raiffeisenbank. Nicméně je členem známe finanční skupiny Commerzbank a patří mezi deset nejvýznamnějších online bank světa. Druhou nejlepší variantou je mBUSINESS eMAX pro živnostníky s pevným úročením 2.30% a dále Citi Konto. Je sice s vyšší sazbou 2.75%, ale i s vyššími náklady na vedení běžného účtu, se kterým je spojen. Z hlediska výše úrokového výnosu nejhorší variantu nabízí Efektkonto Premium s nízkým pásmovým úročením a s poměrně velkým počátečním vkladem. Ostatní účty od Raiffeisenbank nabízí stejné úročení do maximální výše 1.50%, ale opět kvůli omezení v podobě pasem úročení nejsou tak lákavé pro potencionální klienty.

5 Termínované vklady – charakteristika

Termínovaný vklad lze jednoduše definovat jako jednorázový vklad sjednaný na dobu určitou. Doba uložení je předem sjednána a pevně stanovena, během této doby nemůžeme přikládat další úložky k původní částce. Termínovaný vklad může být s možností výpovědi, tak i bez možnosti výpovědi. S tímto vkladem nelze provádět běžné platební operace, protože není určen pro platební styk. Je to speciální typ depozitního produktu, který nabízí vyšší úrokové zhodnocení deponovaných prostředků za to, že se jich klient vzdá na předem smlouvenou dobu. Zpravidla se řídí pravidlem, čím větší objem vkladu a delší doba trvání, tím vyšší je úrokové zhodnocení. Vklad se obvykle provádí jednorázově na začátku, a výběr jednorázově na konci. Banky nabízejí termínované vklady jak v domácí, tak i v některých zahraničních měnách. Pro klienta je velmi pohodlné, pokud disponuje větší částkou úspor v jedné z nabízených bankou zahraničních měn a potřebuje mít k pozdější dispozici peníze opět v této měně, nebo jen nechce prodělat při konverzi v případě nepříznivého kurzu. Klient může založit několik termínovaných vkladů současně. Zřízení a vedení takového vkladu je zdarma. Banky si zpravidla stanovují výši minimálního vkladu, pro každou měnu zvlášť, to samé se týká i výše úročení.

Uzavřít smlouvu o termínovaném vkladu můžeme zpravidla na pobočce banky, nebo přes nástroje přímého bankovníctví. Smlouva by měla obsahovat všechny důležité údaje o vkladu - datum složení jistiny, minimální výši vkladu, konečné datum splatnosti nebo údaje o délce trvání revolvingu, úrokovou sazbu a výpovědní lhůtu, pokud ji má zvolený typ vkladu.

Nejčastěji banky nabízejí svým klientům dva druhy termínovaných vkladů – klasický vklad a termínovaný vklad s obnovením neboli revolvingový. Klasický termínovaný vklad má pevně stanovené datum splatnosti a příslušnou úrokovou sazbu.

Revolvingový termínovaný vklad nabízí možnost obnovení stávajícího vkladu v době splatnosti. Vklad se uzavírá na předem dohodnutou dobu (na nějaký z pevných termínů nabízených bankou), tím se stanoví jedno revolvingové období. Výše úroku v tomto případě závisí na výši vkladu a délce revolvingového období. Na základě žádosti klienta se může nechat obnovovat jen původní jistina nebo může být původní jistina navýšena o úroky (což je kapitalizace úroku). Pokud se klient rozhodne, že nechce obnovovat jistinu spolu s úroky, může požádat o připsání úroku na jeho běžný účet po každém uplynutí revolvingového období, respektive jeho násobku. Klasické termínované vklady mají pevně stanovenou úrokovou sazbu po celou dobu trvání vkladu. V případě revolvingových vkladů to funguje tak, že už po prvním obnovení se použije úroková sazba platná v den automatické aktualizace (obvykle den splatnosti), tedy nová sazba se může lišit od původní sazby. Zrušit revolvingový

veklad může klient zcela nebo zčásti během jeho trvání, na základě podmínek jednotlivých bank, obecně však musí informovat banku, že chce ukončit svůj vklad, což provede několik dní před dnem obnovení, a to v písemné formě nebo telefonicky. Dokud se klient nerozhodne zrušit svůj vklad a nepožádá o to banku, ta automaticky obnovuje jeho vklad, který se řídí sjednanými podmínkami. Kontrolu nad vkladem si zákazník provádí prostřednictvím internetu nebo při obdržení pravidelného výpisu o pohybech na běžném účtu, lépe řečeno ze zvláštního výpisu se stavem jeho vkladu.

Banky kompenzují vkladatelům čekání na jejich peníze vyšší úrokovou sazbou, než na běžném účtu, ale v porovnání se spořicí účet tato výhoda může být relativní. Klient musí dobře zvážit, zda si může dovolit nedisponovat penězi ihned a přenechat je bance na určité delší období. Pokud se rozhodne o předčasné ukončení vkladu, čeká ho nemalý poplatek (většinou určité procento z původní jistiny). V případě, že se sazby spořicí produktů budou i nadále snižovat, jak je tomu dnes, budou termínované vklady nějakou dobu výhodnější než spořicí účty. Hlavně proto, že u vkladů zůstává sjednána sazba po celou dobu jejich trvání stejná, kdežto úročení spořicí účtů se stále mění s tím, jak se pohybují sazby na mezibankovním trhu.

Výhoda termínovaných vkladů z pohledu banky spočívá v tom, že klient si ukládá vyšší kulatou částku na účet a určitou dobu se s prostředky nijak nepohybuje. Banka má tyto peníze trvale k dispozici během vkladu, je to její důležitý zdroj, i když z velké části krátkodobý. Také mají relativně nižší náklady na obsluhu jako většina úsporných depozit.

5.1. Termínované vklady v nabídce tří bank

5.1.1 Citibank

Citibank nabízí dva typy termínovaných vkladů – **pevný termínovaný vklad** a **on-line (pružný) termínovaný vklad**. Oba typy lze předčasně ukončit, buď osobně na pobočce, nebo telefonicky. Pevný vklad je možné zařídit na pobočce banky nebo prostřednictvím linky CitiPhone. Zrušit takový vklad lze pouze v plné výši, a také zaplatit smluvní pokutu za předčasné ukončení - 1% sankční úrok z jistiny vkladu. On-line termínovaný vklad je o něco výhodněji úročen než první typ vkladu, ale může být založen pouze přes systém internetového bankovníctví Citibank Online. Může být předčasně zrušen, jak celkově, tak i částečně za stejných podmínek jako první typ vkladu (sankční poplatek ve výši 1%).

Úrok je vyplacen za ukončené období (tj. období, po které byl vklad skutečně na účtu) a je stanoven jako rozdíl úrokové sazby, které je platné pro výši vkladu v den jeho

založení a na období uložení se sankčním úrokem ve výši 1%. V případě zrušení jen části vkladu je úrok vyplacen následovně: při zrušení vkladu do 30 dnů, včetně od data svého založení, celá jistina vkladu bude vrácena, ale bez jakéhokoliv úroku. Je-li vklad zrušen po více než 30 dnech, opět bude vrácena celá jistina i s úroky za celou dobu, po kterou byla uložena zrušená část vkladu. Zbytek vkladu je úročen za původních podmínek, tedy sazbou platnou v den založení vkladu, která odpovídá zbylé částce a původně stanovené době splatnosti. Zrušená část vkladu musí být vyšší než 10 000 Kč. Zbývající část, která zůstává uložena musí být vyšší, než minimální částka, nutná pro uložení termínovaného vkladu v příslušné měně.

Citibank momentálně nabízí termínované vklady v CZK, USD, EUR a GBP, přičemž založení a správa vkladu v jakékoli z těchto měn je zdarma. Minimální výše vkladu pro různé měny je: 50 000 Kč, 2 500 USD, 3 000 EUR a 1 600 GBP. Můžeme si vybrat z následujících termínů splatnosti pro každou měnu: 1 týden, 2 týdny, 1 měsíc, 2 měsíce, 6 měsíců, 1 rok, 2 roky, 3 roky a 5 let. Ještě do konce roku 2008 se dal pořídit i termínovaný vklad ve slovenských korunách, ale na začátku roku 2009 Slovensko přijalo euro jako svoji měnu a slovenská koruna zanikla. U obou typů termínovaných účtů nabízených Citibank, lze nastavit automatické obnovení vkladu při splatnosti (revolving). Pokud den splatnosti připadne na den pracovního klidu, posouvá se den splatnosti na nejbližší následující pracovní den a další den splatnosti se odvíjí od takto nově stanoveného dne splatnosti.

Úplnou novinkou od Citibank je jejich **Strukturovaný termínovaný vklad**, který nabízí velmi výhodné zhodnocení vložených prostředků s úrokovou sazbou několikanásobně vyšší v porovnání s úrokovým lístkem pro ostatní vklady. Lze ho pořídit v českých korunách nebo eurech, přičemž minimální výše vkladů je docela vysoká – 500 000 Kč nebo 20 000 eur. Sjednat tento vklad lze pouze prostřednictvím linky CitiPhone nebo osobně na pobočce. Podstata vkladu spočívá v tom, že je rozdělen do tří tranší, z nichž každá bude mít vlastnosti samostatného **pevného termínovaného vkladu** a po skončení období jedné tranše se uložené prostředky budou postupně uvolňovat a vyplácet na běžný účet. Má to ovšem háček, že ze začátku, kdy jsou úrokové sazby nejvyšší, se úročí pouze určité procento z celé částky a zbytek je ponechán bance k dispozici do konce období bez odměny. Pro větší přehlednost uvádím tabulky, kde jsou pro obě měny uvedeny objemy jednotlivých tranší, doby trvání a úrokové sazby. Pro srovnání, v posledním sloupci uvádím úrokové sazby platné pro pevné termínované vklady pro stejné částky:

Tabulka č. 5a – Strukturovaný termínovaný vklad v CZK

Tranše vkladu	Objem tranše (% celkového vkladu)	Doba vkladu	Úroková sazba p.a.	Úroková sazba pro ostatní term. vklady
A	20 %	1 měsíc	4 % (p.a.)/ 0,33% (p.m)	0,04%
B	30 %	3 měsíce	3 %	0,37%
C	50 %	6 měsíců	Sazba pevného 6-ti měsíčního termínovaného vkladu ve výši objemu této tranše dle platného úrokového lístku	=0,6 %

Zdroj: <http://www.citibank.cz/czech/consumer-banking/czech/terminovany/svklad.htm>, úrokový lístek

Tabulka č. 5b – Strukturovaný termínovaný vklad v EUR

Tranše vkladu	Objem tranše (% celkového vkladu)	Doba vkladu	Úroková sazba	Úroková sazba pro ostatní term. vklady
A	20 %	1 měsíc	4 % (p.a.)/ 0,33% (p.m)	0,09%
B	30 %	2 měsíce	1,5 %	není v nabídce
C	50 %	6 měsíců	Sazba pevného 6-ti měsíčního termínovaného vkladu ve výši objemu této tranše dle platného úrokového lístku	=0,49 %

Zdroj: <http://www.citibank.cz/czech/consumer-banking/czech/terminovany/svklad.htm>, úrokový lístek

Pro konečné porovnání jsem potřebovala přepočíst roční úrokové sazby na měsíční. Hned v prvním řádku, který se týká první tranše, je nejlépe vidět rozdíl mezi sazbami. Strukturovaný vklad umožňuje zhodnotit prostředky 8,25 krát více v případě úločky v českých korunách a 3,6 krát více v případě uložení eur. S každou další tranší výnosnost vkladu se snižuje a úrokové sazby se blíží standardní sazbě v úrokovém lístku banky.

5.1.2 Raiffeisenbank

V současné době Raiffeisenbank nabízí také dva druhy termínovaných vkladů, které se ale trochu liší svou podstatou od nabídky Citibank. **Termínovaný vklad na samostatném vkladovém účtu** (bez nutnosti vedení běžného účtu), lze založit ve dvou podobách, jako **Jednorázový termínovaný vklad** (na pevně stanovenou dobu) a **Termínovaný vklad s automatickým obnovením**. Raiffeisenbank má širokou nabídku zahraničních měn, ve kterých lze vytvořit termínované vklady. Kromě standardních CZK, USD, EUR a GBP představuje ještě měny jako CHF, JPY, CAD a některé další na základě individuální dohody. Doba trvání vkladu je rovněž variabilnější, umožňuje lépe načasovat použití finančních prostředků: 1 týden, 2 týdny, 1, 2, 3, 6, 9, 12, 18 měsíců až 2 roky. Minimální výše termínovaných vkladů pro různé měny činí: 10 000 CZK, 1 500 EUR, 500 USD, 300 GBP a

další. Existuje možnost sjednat individuální úrokovou sazbu pro objem deponovaných prostředků vyšších než 5 milionů Kč nebo jeho ekvivalentu v zahraniční měně.

Internetbanking a telebanking zabezpečuje jednoduchou správu účtu. Díky tomu revolvingový vklad lze navyšovat i bez návštěvy banky. Vklady na účet lze provádět v hotovosti, bezhotovostními převody i formou trvalých příkazů. Prostředky je možné vkládat nejdříve 5 dní před obnovením vkladu. Vybírat můžeme jistinu i úroky, v hotovosti nebo převodem na účet. Veškeré hotovostní vklady a výběry jsou zdarma. Disponovat se vkladem může jeho zakladatel i jiná pověřená osoba. Výpisy z účtu také nejsou zpoplatněny. Založit termínovaný vklad lze pouze při osobní návštěvě pobočky, uzavřením smlouvy a složením základního vkladu v požadované měně.

Úrok se připisuje v den splatnosti vkladu a podle instrukcí klienta je buď připsán na osobní účet, pokud je veden u Raiffeisenbank, nebo je připočten k jistině pro úročení na další období. U termínovaných vkladů s dobou splatnosti nad 6 měsíců můžeme zvolit i čtvrtletní připisování úroku.

Letošní novinkou mezi vklady na samostatném účtu je tzv. **Bonusový vklad**, který nabízí dvojnásobné úročení vkladu po dobu 1. měsíce. Po uplynutí tohoto měsíce se výplata úrokového bonusu provádí bezhotovostně na běžný účet klienta. Klient může určit pro výplatu i běžný účet, který není veden u Raiffeisenbank. Výše vypláceného úrokového bonusu je dána rozdílem standardní a zvýhodněné úrokové sazby a je dále snížena o příslušné daně (např. daň z příjmů u fyzických osob podnikatelů). Založení tohoto typu vkladu je možné pouze uzavřením smlouvy při osobní návštěvě pobočky. Klient musí předložit občanský průkaz, případně doklad osvědčující právní subjektivitu nebo doklad o oprávnění k provozování podnikatelské činnosti. Výše jednorázového vkladu začíná od minimálních 10 000 až do 5 milionů, a to pouze v českých korunách. Doba trvání vkladu je 12 měsíců, přičemž pouze během 1. měsíce je úroková sazba zdvojnásobena. Po řádném ukončení vkladu celková jistina i s úroky může být vyplacena jak bezhotovostně, tak i v hotovosti. Tento termínovaný vklad může být předčasně ukončen za standardních podmínek Raiffeisenbank.

Termínovaný vklad navázaný na běžný účet nabízí hned několik podtypů termínovaných účtů: **Jednorázový termínovaný vklad**, **termínovaný vklad revolvingový**, **Inteligentní revolvingový termínovaný vklad (IRTV)** a **Spořicí revolvingový termínovaný vklad**. Jejich nejdůležitější společnou vlastností je podmínka vedení jakéhokoli běžného účtu z nabídky Raiffeisenbank. V případě eKonta máme navíc volbu založení a vedení vkladu v různých měnách (které nabízí eKonto) a možnost nastavení již výše zmíněného Inteligentního revolvingového termínovaného vkladu. K účtu lze zřídit libovolný

počet termínovaných vkladů, ale k eKontu můžeme mít aktivován pouze jeden Inteligentní vklad.

Nejzajímavějšími typy vkladu v nabídce banky jsou podle charakteristik poslední dva vklady - Inteligentní vklad a Spořicí vklad. První nabízí při založení možnost nastavení vlastních pravidel a limitů pro nakládání s prostředky na běžném účtu. Nastavení lze provést třemi způsoby:

- Zvolit Optimální zůstatek na běžném účtu, který se bude snažit dodržet Inteligentní vklad tím, že ho bude kontrolovat v den své obnovy. Pokud zůstatek na začátku nové periody překročí stanovený limit, jeho přebytek bude převeden na Inteligentní vklad, v případě, že nastane opačná situace a na běžném účtu nebude dostatek prostředků, rozdíl bude doplněn převodem z Inteligentního na běžný účet.
- Nastavit maximum. V tom případě Inteligentní vklad bude reagovat, pouze když bude překročena hranice maximálního zůstatku a tím, že odčerpá přebytečné finanční prostředky ve svůj prospěch na začátku nové periody. V ostatních případech nedochází k žádné akci.
- Určit minimální zůstatek běžném účtu. Dojde-li k poklesu finančních prostředků na bankovním účtu pod stanovené minimum, Inteligentní vklad doplní takové prostředky opět na úroveň nastavené hranice.

Inteligentní vklad má relativně krátkodobé periody obnovení (1 týden, polovina měsíce, 3 týdny, 1, 2, 3 měsíce), a to proto, aby častěji docházelo ke kontrole zůstatku na běžném účtu, jinak by to nebylo pro klienty lukrativní.

Spořicí revolvingový termínovaný vklad má, jak již název napovídá, hodně společných rysů se spořicí účet. Tento typ vkladu umožňuje pravidelně převádět peníze mezi běžným účtem a termínovaným vkladem. Převod prostředků probíhá však pouze v jednom směru, který si stanovíme na začátku - při založení vkladu. Pak ve zvolené periodě dochází k převodu zvolené pravidelné částky z běžného účtu na spořicí účet nebo obráceně. Během platnosti vkladu nelze směr převodu měnit. Délky period Spořicího vkladu jsou stejně krátkodobé jako u Inteligentního vkladu.

Ukončení termínovaného vkladu nastává buď uplynutím sjednané doby, nebo předčasným výběrem. Předčasné ukončení může být částečné nebo úplné. V prvním případě zůstatek vkladu musí být vyšší nebo roven minimálnímu vkladu (podle typu měny). V obou případech klient musí uhradit sankční poplatek ve výši 2% z předčasně vybrané částky (min. 1000 Kč), nebo 1.5% z předčasně vybrané částky, pokud jde o vklad v cizí měně.

5.1.3 mBank

mBank zatím nemá ve své nabídce žádné termínované vklady.

5.2 Srovnání nabízených termínovaných vkladů v CZK

Tabulka č. 6 - Úrokové sazby termínovaných vkladů v % p. a.

	Citibank				Raiffeisenbank			
Typ vkladu	pevný TV		on-line TV		Samostatný TV		Bonusový vklad	
měsíce	1	6	1	6	1	6	1	6
100 000 CZK	0,04	0,61	0,40	0,71	0,80	1,20	3,40 ²⁵	1,70
3 637 EUR	0,09	0,25	0,10	0,36	0,40	1,00	-	-
5 181 USD	0,00	0,00	0,00	0,12	0,01	0,20	-	-

Zdroj: sazebníky bank, vlastní konstrukce

V tabulce č. 6 jsem si udělala srovnání částky 100 000 Kč a jejích ekvivalentů v EUR a USD pro jednoměsíční a šestiměsíční období uložení vkladů. Můžeme vidět, že Raiffeisenbank nabízí úrokové sazby o hodně vyšší a to v obou variantách. Pevný termínovaný vklad od Citibank kromě nízkých sazeb má ještě omezenou možnost sjednání a největší sankce v případě, že se klient rozhodne vklad předčasně zrušit, proto bych ho nejspíš nedoporučovala. Nezapojila jsem do této komparace Strukturovaný termínovaný vklad od Citibank, protože má složitější strukturu než výše uvedené termínované vklady a srovnání by bylo trochu komplikované. Termínované vklady v amerických dolarech u Citibank se nedají uložit krátkodobě, respektive nepřinesou žádný výnos, pokud klient tak učiní, protože se začínají úročit od delších období, nejdříve od šesti měsíců. Samostatný termínovaný vklad od Raiffeisenbank to má zase jinak a začíná se úročit již od jednoho měsíce.

²⁵ Tato dvojnásobná úroková míra platí pouze pro první měsíc uložení. Vklad je však možné uzavřít pouze na dobu 12 měsíců a to pouze v českých korunách.

6 Srovnání termínovaných vkladů a spořicíh účtů

Termínované vklady plní tutéž funkci jako spořicí účty, avšak jsou mezi nimi značné rozdíly, které pak umožňují klientovi vybrat z těchto dvou produktů ten, který je pro jeho konkrétní potřeby nejlepší.

Zásadním rozdílem mezi spořicím účtem a termínovaným vkladem je doba uložení peněz. Termínovaný vklad je otevřen na dobu určitou, bankou předem stanovenou. Částka vkladu je rovněž fixně stanovena po celou dobu jeho trvání. U spořicíh účtů jsou obě tyto vlastnosti variabilní a umožňují klientovi libovolně disponovat s prostředky na účtu. Termínovaná depozita jsou jinak úročena než úsporná depozita. Jedním z důvodů je, že klient svoje prostředky musí ponechat bance na období vkladu a tímto se jich prakticky vzdává na určené období. Většinou jsou to poměrně velké částky a odměnou za toto by měl být větší úrok. Kdežto pro velmi krátkou dobu uložení peněz, tedy v horizontu týdnů či pár měsíců, jsou teď jednoznačně výhodnější spořicí účty.

Pro banku termínované vklady představují důležité zdroje. Podobně jako u vkladu na běžných a spořicíh účtech, tak jejich určitá část vždy zůstává bance k dispozici v podobě sedliny, i když jsou takové vklady spíše krátkodobé a celková výše se může časem měnit. Dále pro banku znamenají relativně nižší obslužné náklady a jejich správa bývá časově nenáročná. Klient většinou nemá možnost využívat tyto produkty pro běžný platební styk a nemůže se dostat do debetu. Oba druhy depozit mají také hodně společného. Založení a vedení je zdarma, úroky se zdaňují srážkou u zdroje ve výši 15% a jsou pojištěny ze zákona o bankách.

7 Vkladní knížka – charakteristika

Vkladní knížky slouží pro dlouhodobější uložení peněžních prostředků. Klient může používat tyto prostředky pouze proti předložení vkladní knížky, kde musí být řádně zaznamenána výše vkladu, jeho případné změny a konečný stav. Podle předem sjednaných podmínek je klientovi umožněna určitá dispozice se vkladem. Jeho stav lze průběžně zvyšovat, na vkladní knížku lze poukazovat platby v rámci platebního styku, ale není možné z nich platit převodem.

Vkladní knížky zaujímají stále významné místo mezi zdroji bank, zvláště tam, kde klienti využívali tuto formu spoření v minulosti. Vzhledem k tomu, že tento produkt byl populární spíše u starší generace, v dnešní době můžeme sledovat postupný pokles zájmu o něj a také jako o vhodné úsporné depozitum pro současné potřeby bankovních klientů. Především se jedná o to, že vkladní knížky nejsou využitelné pro moderní elektronické formy přímého bankovníctví a neumožňují klientům tak jednoduše nakládat se svými uloženými prostředky.

Zejména následující dva druhy vkladních knížek, jež mohou vydávat banky svým klientům, jsou:

- obyčejná vkladní knížka – výnosy z vkladů mohou být ve formě sjednaných úroků nebo určitých majetkových výhod. U tohoto druhu převažuje typ vkladu se stanovenou výpovědní lhůtou.
- výherní vkladní knížka - je charakteristická tím, že vkladateli nabízí výnos ve formě možné prémie, výhry, nějakého bonusu nebo jiné výhody. Banka, která vystavila tyto vkladní knížky, si stanovuje určité podmínky pro získání nároku na výhru a zařazuje do slosování veškeré vkladní knížky splňující podmínky. Slosování probíhá v určitých pravidelných intervalech.

V současné době mohou být vkladní knížky vystaveny pouze na jméno. Pro jakoukoliv manipulaci se vkladem je nutné předložit vkladní knížku. Může si ji založit jak fyzická, tak i právnická osoba. Pouze ten, čí jméno je uvedeno ve vkladní knížce, má právo disponovat se vkladem. Výjimkou je oprávněná osoba, která se prokáže, že je zástupcem majitele vkladní knížky. Na žádost dosavadního majitele lze převést vklad z knížky na jinou osobu. Pokud nabude někdo vkladní knížku na jméno dědictvím, musí se nejdříve prokázat bance, že je skutečně dědicem, potom banka na základě jeho žádosti převede vklad na něj.

Pokud nastane situace, že vkladatel neoperoval se svým vkladem, nebo knížku nepředložil bance na doplnění záznamu po dobu dvaceti let, banka musí takový vkladový vztah ukončit. Majitel takto ukončeného vkladu má pouze nárok na výplatu svého vkladu,

nenáleží mu žádné úroky ani jiné možné výnosy plynoucí z uložení vkladu. Podle zákona se promlčuje právo majitele požádat o výplatu svého zrušeného vkladu ve lhůtě tří let od ukončení vkladového vztahu s bankou.

Výplata vkladu z vkladní knížky může být omezená vinkulací. Vinkulace vkladní knížky znamená omezení vkladatele určitými podmínkami, po splnění podmínek bude moci se vkladem nakládat. Omezení mohou být provedena třemi způsoby: na heslo, na přivolení třetí osoby a na skutečnost, o níž je jisto, že nastane, při které se vkladatel musí prokázat průkazem totožnosti. Zřízenou vinkulaci lze zrušit pouze při splnění určitých podmínek, které záleží na typu vinkulace a pouze u té pobočky, která vede vklad. Zřízení, změna a zrušení vinkulace je obvykle za poplatek.

V případě zničení nebo ztráty vkladní knížky, musí majitel požádat banku, aby ji prohlásila za umořenou. Po umoření banka může vyplatit vkladateli na požádání celý jeho vklad nebo vydat novou vkladní knížku.

7.1 Vkladní knížky v nabídce Raiffeisenbank

Z vybraných tří bank má pouze Raiffeisenbank ve své nabídce vkladní knížky. Přesněji řečeno už je nenabízí novým klientům, ale pouze nabízí přehled o současných úrokových sazbách pro stávající klienty, kteří si tento produkt pořídili v minulosti. Vkladní knížky od Raiffeisenbank jsou dvojího druhu – s výpovědní lhůtou a bez výpovědní lhůty.

Dispozice se vkladem před uplynutím výpovědní lhůty je penalizována, jak je to obvykle u dlouhodobých depozit omezených lhůtou, srážkou určitého procenta z úrokového výnosu.

Tabulka č. 7 – úrokové sazby v % p. a. pro vkladní knížky od Raiffeisenbank

Částka v Kč	Výpovědní lhůta v měsících				
	0	3	6	12	24
0 - 49 999	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
50 000 – 99 999	0,2	0,2	0,3	0,3	0,5
100 000 – 499 999	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6
nad 500 000	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7

Zdroj: <http://www.rb.cz/o-bance/urokove-sazby>

Z tabulky č. 7 můžeme vidět, že vkladní knížky s výpovědní lhůtou jsou úročeny lépe, než knížky bez výpovědní lhůty. Obecně platí, že čím delší je lhůta a větší částka vkladu, tím vyšší je i úroková sazba. Výše úrokových sazeb z vkladů na vkladních knížkách je obvykle o trochu nižší, než u podobných termínových depozit, protože pro banku je správa takových vkladů spojena s větší pracností, a to znamená i vyšší náklady. Navíc úrokové sazby vkladních knížek jsou méně citlivé na změny tržních úrokových sazeb, než sazby u ostatních termínovaných depozit.

Z hlediska některých klientů, stoupenců tradičních typů nebo jen představitelů starší generace, jak již jsem dříve zmínila, zůstává vkladní knížka atraktivním depozitním produktem. V případě potřeby, může klient zpravidla vybrat svůj vklad i při nedodržení výpovědní lhůty. Vkladní knížky nabízejí široké možnosti přizpůsobení se na míru požadavkům vkladatele a lze na nich průběžně libovolně měnit zůstatek podle aktuálních potřeb. Zřízení, vedení a správa vkladních knížek je bez poplatků a provizí, což znamená žádné dodatečné náklady pro klienty. Podobně jako u termínovaných vkladů a spořicíh účtů, vklady na vkladních knížkách představují pro banky důležitý zdroj refinancování, protože určitá část vkladu zůstává bance trvale k dispozici v podobě jisté sedliny.

8 Pojištění vkladů v ČR

Pojištění vkladů je povinné pro všechny banky, i pro pobočky zahraničních bank působících na území České republiky.²⁶ Původní systém pojištění vkladů byl zaveden novelou zákona o bankách č. 156/1994 Sb. a od té doby je postupně rozšiřován dalšími novelami. Pojištění vkladů má dvě důležité funkce: ochrana vkladů drobných klientů a zabránění hromadnému vybírání vkladů a úspor věřiteli, v obavě z možných budoucích problémů banky. V takto pojištěných institucích jsou pojištěny veškeré vklady jak fyzických, tak právnických osob, a to v české nebo cizí měně, včetně úroků. Podléhají tomu zvláště kreditní zůstatky na běžných, termínovaných a spořicíh účtech, dále zůstatky na vkladních knížkách, vklady potvrzené vkladním listem či certifikátem.

Pojištění vkladu má několik dopadu na banky. Jedním z nejdůležitějších faktů je ten, že příspěvek do Fondu zvyšuje celkové náklady banky. Další je například, že pojištěné produkty jsou méně rizikové a ve srovnání s nepojištěnými produkty mohou nabízet menší výnos. Jsou také méně citlivé na změny v rizikovosti banky.

Pojištěná instituce je povinna zabezpečit identifikaci vkladatele při vedení jeho účtu nebo přijetí jeho vkladu a vést tyto údaje ve své evidenci. Identifikační údaje jsou:

- u fyzických osob: jméno, příjmení, adresa a datum narození nebo rodné číslo, případně identifikační číslo;
- u právnických osob: obchodní firma nebo název, sídlo a v případě tuzemských právnických osob též identifikační číslo.

Podstatou pojištění vkladů je záruka Fondu, že klient bude v případě insolvence banky odškodněn, dle stanovených pravidel Fondu.

²⁶ V souvislosti se vstupem České republiky do EU, zahraniční banka, respektive pobočka zahraniční banky působící na území ČR, nemusí být účastníkem systému pojištění vkladů v ČR. Musí však prokázat České národní bance, že její mateřská společnost sídlící v zemi EU, je pojištěná v systému pojištění vkladů působícího v sídle mateřské společnosti, a tento systém zaručuje vkladatelům nejméně stejný stupeň ochrany jako systém pojištění pohledávek z vkladů podle českého zákona o bankách. Zahraniční banka je povinna poskytnout vkladatelům informace o systému pojištění vkladů, včetně výše a rozsahu krytí poskytovaného systémem pojištění vkladů, jehož se banka, a její pobočky účastní. Podle zákona o bankách mohou tyto pobočky zahraničních bank připojistit pohledávky z vkladů na základě smlouvy s Fondem pojištění vkladů v České republice, jestliže je domovský systém pojištění pro vkladatele pobočky méně příznivý, než pojištění pohledávek z vkladů podle zákona o bankách.

8.1 Fond pojištění vkladů

Fond pojištění vkladů byl zřízen na základě zákona o bankách. Účastníci systému pojištění depozit jsou povinni přispívat do Fondu pojištění vkladů. Zdroje Fondu jsou tedy tvořeny především příspěvky od bank. Banky jsou povinny zaplatit tyto příspěvky za předchozí kalendářní rok nejpozději do 31. ledna běžného roku ve výši 0,1% z průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů za předchozí rok, včetně úroků.²⁷ Stavební spořitelny musí zaplatit 0,05% z průměru objemu pojištěných pohledávek z vkladů za předchozí rok, včetně úroků, na které vznikl účastníkovi stavebního spoření nárok v předchozím roce.²⁸

Dalšími zdroji Fondu jsou jeho výnosy z investování. Podmínkou však je, že Fond může investovat pouze bezpečným způsobem, aby nepřišel o uchovávané prostředky. Výtěžky z konkurzních a likvidačních řízení, na kterých se Fond podílel, rovněž patří do vymezení jeho zdrojů. Fondu může být poskytnut úvěr nebo jiná forma návratné finanční výpomoci za výhodných podmínek v případě, že jeho vlastní prostředky nepostačují k vyplácení zákonných náhrad. Příspěvek bank do Fondu se zvyšuje na dvojnásobek procentní sazby od roku následujícího po poskytnutí úvěru nebo jiné formy návratné finanční výpomoci. Příspěvek se snižuje na původní výši v roce následujícím po splacení úvěru.

Pojištění Fondu nezahrnuje vklady bank na mezibankovním trhu, vklady ostatních finančních institucí, zdravotních pojišťoven a státních fondů. Nepatří do něj ani směnky, depozitní certifikáty, dluhopisy, akcie a jiné cenné papíry. V případě, že pojištěná finanční instituce má vklad ve formě podřízeného dluhu, pojištění se na něj rovněž nevztahuje.

Výplata náhrady vkladu z Fondu se poskytne oprávněné osobě poté, co Fond obdrží písemné oznámení od ČNB o neschopnosti banky ze zákona dostát svým závazkům vůči vkladatelům. Oznámení musí být vydáno nejpozději do 21 dnů ode dne zjištění rozhodné skutečnosti a bance musí být o tom písemně sděleno. Výše náhrady se vypočítá sečtením veškerých pojištěných pohledávek, včetně úroků vypočtených ke dni zahájení plateb, u jedné pojištěné instituce. Od výsledné částky se odečtou splatné závazky oprávněné osoby. Podle zákona, musí být náhrada vyplácena ve výši 100 % z celkového kladného rozdílu, maximálně však 50 000 EUR. Náhrada se vyplácí v české měně i u devizových vkladů.

²⁷ Průměrný objem pojištěných pohledávek z vkladů banky propočítává podle stavu pojištěných pohledávek z vkladů k poslednímu dni každého kalendářního měsíce v předchozím roce, a to včetně úroků, na jejichž připsání vznikl vkladateli nárok k těmto dnům.

²⁸ Průměrný objem pojištěných pohledávek z vkladů stavební spořitelna propočítává podle čtvrtletních stavů pojištěných pohledávek z vkladů v předchozím roce bez započítání zálohy na státní podporu.

Pro přepočet se použije kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou ke dni, kdy bylo Fondu písemně sděleno oznámení České národní banky o neschopnosti banky dostát svým závazkům.

„Fond musí na základě zákona zahájit výplatu náhrad do 3 měsíců od data oznámení o neschopnosti pojištěné instituce dostát svým závazkům. Výplaty náhrad probíhají po dobu 5 let ode dne jejich zahájení. Náhrady jsou vypláceny prostřednictvím banky s širokou pobočkovou sítí, a to jak formou bezhotovostního převodu, tak i výplatou v hotovosti.”²⁹

Pohledávka vkladatele vůči bance se snižuje ke dni zahájení výplaty náhrad, a to o částku rovnající se jeho nároku na náhradu z Fondu, který se tímto stává věřitelem banky ve výši těchto nároků vkladatelů. Při výpočtu částky, která bude vyplácena oprávněné osobě, není přihlíženo k přírůstkům pojištěných pohledávek z vkladů, ke kterým může případně dojít buď na základě vnitrobankovního převodu mezi jednotlivými účty vedenými u téže banky, nebo ke kterým dojde v důsledku postoupení pohledávky z vkladu po dni, kdy bylo Fondu písemně sděleno oznámení ČNB o neschopnosti banky dostát svým závazkům.

Někteří vlastníci vkladů nemají ze zákona nárok na poskytnutí náhrady z jejich vkladů. Týká se osob vlastnících vklady vzniklé v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti a za co již byly pravomocně odsouzeny soudem. Fond má právo pozastavit výplatu náhrad i za ty pohledávky z vkladů, které jsou podezřelé, že vznikly v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti. Dále jsou to osoby, které mají k bance zvláštní vztah.³⁰

“Za dobu své existence Fond vyplácel náhrady vkladů v šestnácti případech, při kterých poskytl ke dni 31. 12. 2007, v podobě dvanácti řádných a čtyř dodatečných výplat, náhrady vkladatelům dvanácti bank v celkové výši 25,479 mld. Kč.”³¹ Poslední výplaty byly ukončeny v roce 2008: Union banka, a.s. v květnu, a Plzeňská banka, a.s. v červnu. V současné době žádné výplaty náhrad neprobíhají.

8.2 Pojištění vkladů u bank vybraných pro komparaci

²⁹ Zdroj: <http://www.fpv.cz/o-pojistenych-vkladech.php>

³⁰ Osoby mající k bance zvláštní vztah jsou vymezeny v zákoně o bankách. Považují se za ně členové statutárního orgánu, dozorčí rady a ředitelé banky, právnické osoby mající kontrolu nad bankou, jejich hlavní akcionáři (osoby, které mají samy nebo ve shodě s jinou osobou kvalifikovanou účast na bance) a členové vedení těchto společností, osoby blízké členům statutárního orgánu, dozorčí rady, ředitelům banky a osobám majícím kontrolu nad bankou, hlavní akcionáři banky a jakákoliv osoba pod jejich kontrolou, členové bankovní rady České národní banky a právnické osoby, nad kterými má banka kontrolu.

³¹ Výroční zpráva FPV z roku 2007

Citibank Europe plc. je pojištěna podle irského práva. V případě insolvence banky klient obdrží 100 % svého vkladu, maximálně do výše 100 000 eur. Raiffeisenbank a.s. je pojištěna u Fondu pojištění vkladů v České republice. Pojištění vkladů u mBank podléhá polské legislativě. Po vstoupení v platnost novely o pojištění vkladů v Polsku od 28. 11. 2008 jsou vklady zaručeny na 100 %, maximálně do výše 50 000 eur. To znamená stejně jako podle české legislativy. Před touto novelou byla mBank připojištěna u Fondu pojištění vkladů z již výše popsaného důvodu větší příznivosti pro klienty.

9 Závěr

V dnešní době banky nabízí širokou škálu produktů a služeb, které jsou určeny pro stále rostoucí potřeby klientů. Mezi nimi se depozitní produkty, které slouží k uložení peněz a jejich zhodnocení, jeví jako klasika na bankovním trhu. Kdysi nejrozšířenějším podobným produktem byla vkladní knížka, jejíž popularita v současnosti upadá. Už neodpovídá požadavkům moderní doby a tak lidé hledají jiné alternativy spoření. Běžný účet ve své podstatě by mohl sloužit pro dlouhodobé uložení peněz, avšak výše jeho úročení, pokud vůbec existuje, je zanedbatelná a tak klient přichází o možný výnos. Vyplatí se mít na tomto účtu pouze částku nutnou pro financování každodenních potřeb. Pro účel zhodnocení prostředků klient může vybrat buď spořicí účet, nebo termínovaný vklad. Tyto depozitní produkty jsou v současnosti nejpopulárnějším způsobem spoření. V tomto případě se klient musí primárně rozhodnout, v jaké výši a na jak dlouho může se svých peněz vzdát. Obecně platí, že čím vyšší je vklad a delší výpovědní lhůta, tím vyšší je i úroková sazba. Na základě tohoto rozhodnutí zjistí, jestli chce spořicí účet nebo termínovaný vklad a podle toho potom hledá banku, která nabízí pro něj nejvýhodnější variantu. Termínované vklady a spořicí účty jsou vedeny zdarma. Termínované vklady jsou o trochu lépe úročeny a lze je pořídit nejen v českých korunách, ale i některých cizích měnách, na rozdíl od spořicí účtů. Velkou nevýhodou je právě to, že klient nemůže libovolně nakládat se svými prostředky jako na spořicí účtu, ale musí čekat, než skončí výpovědní lhůta vkladu, jinak bude muset zaplatit sankční poplatek ve výši určité částky nebo procenta z jistiny vkladu. Obvykle se rozhoduje podle výše úrokové sazby, nesmí se však zapomenout na ostatní související poplatky. Mohlo by se stát, že celý měsíční úrokový výnos by nepokryl ani měsíční náklady na vedení přidruženého běžného účtu. Úrokový výnos také nedostáváme celý. Je zdaněn srážkou u zdroje ve výši 15%. Proto klient musí být obezřetný při výběru balíku služeb od banky. Takové balíčky, kde je obsažen běžný účet, spořicí účet, internetové bankovníctví a mnoho dalších služeb, jsou obecně mnohem výhodnější pro klienta, než kdyby si ty služby zřizoval

zvlášť a jako doplněk k běžnému účtu. Současná nabídka bank je skutečně široká a podle svých preferencí vybere si opravdu každý.

V současné ztížené situaci na finančních trzích se banky snaží neztratit svoje klienty a zároveň přilákat nové zajímavými bonusy a proto vymýšlejí pro ně různé kombinace produktů a služeb. Během doby, co jsem pracovala nad svojí bakalářskou prací se několikrát změnila úroková sazba u všech tří bank. To byla nucená reakce bank na celosvětovou složitou finanční situaci a potom i konkrétně na snížení úrokových sazeb České národní banky. Vznikly nové depozitní produkty, které byly více přizpůsobeny tržní situaci a tímto banky se snažili pomoci klientům v rozhodování kam uložit své úspory. Jedná se například o Strukturovaný termínovaný vklad od Citibank a Bonusový vklad od Raiffeisenbank. Všechny depozitní produkty, které jsem tady srovnávala, jsou ze zákona pojištěny, a proto se klienti nemusí bát, že přijdou o svoje úspory. Celá výše vkladů nebo jeho určitá část bude vrácená zpět Fondem pojištění vkladů, který podle zákona takto ochraňuje bankovní klienty a samotné banky.

10 Použitá literatura

PUBLIKACE

- Dvořák, P.: *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, Linde Praha, 2005
- Sekerka, B.: *Banky a bankovní produkty*, Profess, 1997
- Zbyněk Revenda, *Centrální bankovníctví*, Management Press Praha 2001

INTRNETOVÉ STRÁNKY

- www.citibank.cz
- www.rb.cz
- www.mbank.cz
- www.mesec.cz
- www.finance.cz
- www.podnikatel.cz
- <http://www.czso.cz/>
- www.cnb.cz
- www.fpv.cz